

VILNIAUS GEROSIOS VILTIES PROGIMNAZIJA

KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo progimnazijoje tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja krizių valdymą progimnazijoje, krizių valdymo komandos sudarymą, darbo organizavimą, bendradarbiavimą su įstaigos vaiko gerovės komisija (toliau – VGK), Savivaldybės administracija, esant poreikiui Vilniaus pedagogine psichologine tarnyba (toliau – PPT) bei institucijų bendradarbiavimą krizių valdymo progimnazijoje metu.

2. Krizių valdymo tikslas:

2.1. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą;

2.2. užtikrinti, kad krizės įveikimo metu ugdymo procesas progimnazijoje vyktų įprasta tvarka arba kuo greičiau prie jos grįžtu.

3. Krizių valdymo progimnazijoje koordinatoriai, organizatoriai ir vykdytojai yra progimnazijos krizės valdymo komanda, kuri bendradarbiauja su progimnazijos VGK, su pasirinktu psichologinės pagalbos teikėju (PPT), Savivaldybės administracija, o prireikus ir su kitomis švietimo ir sveikatos sistemos įstaigomis.

4. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt.;

4.2. **krizė progimnazijoje** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę progimnazijos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme progimnazijoje, susišaudymas progimnazijoje, gaisras progimnazijoje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt.;

4.3. **krizės valdymas progimnazijoje** – koordinuoti veiksmai, kuriuos atlieka progimnazijos komanda, pasitelkus VGK, esant būtinybei PPT ir Savivaldybės administraciją, siekdama įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizių valdymas apima pagalbos organizavimą, progimnazijos bendruomenės (įskaitant tėvus) bei kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą progimnazijos bendruomenės narių saugumu ir pan.;

4.4. **krizių valdymo progimnazijoje komanda (progimnazijos komanda)** –progimnazijoje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;

4.5. **krizės valdymo koordinatorius** – paskirtas ugdymo įstaigos krizių komandos vadovas arba jo deleguotas žmogus, kuris koordinuoja krizės valdymą progimnazijoje ir bendradarbiauja su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos, o prireikus su PPT koordinatoriais. Progimnazijos koordinatoriumi turi būti skiriamas asmuo, turintis tinkamą kvalifikaciją krizinei situacijai įvertinti ir koordinuoti;

4.6. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti;

4.7. **savižudybės krizės prevencija** – veiksmai, kuriuos atlieka progimnazijos administracija kartu su progimnazijos psichologu ir socialiniu pedagogu, pasitelkdamis kitus narius ir kitų institucijų specialistus siekiant suteikti reikiamą pagalbą ir užkirsti kelią asmens savižudybei.

II. KRIZIŲ VALDYMO PROGIMNAZIJOJE ORGANIZAVIMAS

5. Progimnazijos komandos paskirtis – įvykus krizei progimnazijoje (toliau – Krizė) atkurti įprastą progimnazijos bendruomenės veiklą, užtikrinti Krizės paveiktiems progimnazijos bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą ir informuoti apie įvyki.

6. Progimnazijos komanda sudaryta iš 7 narių. Progimnazijos komandai vadovauja progimnazijos direktorius. Progimnazijos komandą sudaro: progimnazijos komandos vadovas – progimnazijos direktorius, jam negalint atlikti savo funkcijų – jo pavaduotojas (toliau – Komandos vadovas), nariai atsakingi už psichologinės pagalbos organizavimą ir teikimą, narys, atsakingas už komunikaciją, nariai, atsakingi už saugumą, ir narys, atsakingas už pirmos medicininės pagalbos organizavimą. Progimnazijos komandos vadovo, nario, atsakingo už psichologinės pagalbos organizavimą ir teikimą, bei nario, atsakingo už komunikaciją, funkcijas turi atlikti skirtingi asmenys.

7. Progimnazijos komandos nariais skiriami asmenys, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo, savižudybės ir savižalos rizikos atpažinimo įgūdžių turintys progimnazijos administracijos darbuotojai, mokytojai ir pagalbos mokiniui specialistai (logopedas, specialusis pedagogas, socialinis pedagogas, psichologas). Progimnazijos komandos nariai gali būti ir VGK nariais. Progimnazijos komandos sudėtį tvirtina progimnazijos vadovas.

8. Progimnazijos komandos funkcijos krizės metu:

8.1. nedelsiant įvertina krizės aplinkybes;

8.2. bendradarbiaujant su VGK nustato progimnazijos komandos darbo organizavimo tvarką, pasiskirsto funkcijomis, parengia preliminarų krizės valdymo veiksmų planą, kuriame numato krizės valdymo veiksmus (toliau – krizės valdymo veiksmų planas) (1 priedas);

8.3. informuoja ugdymo įstaigos steigėją ir psichologinės pagalbos teikėją (-us) apie krizinę situaciją, o prireikus kreipiasi į ir psichologinės pagalbos teikėją (-us) dėl pagalbos teikimo;

8.4. konsultuojasi su psichologinės pagalbos teikėju (-ais), peržiūri preliminarų krizės valdymo veiksmų planą pritaikant jį esamai krizės situacijai ir įvertinant progimnazijos turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus;

8.5. ne vėliau kaip per 12 valandų nuo krizės identifikavimo parengtą krizės valdymo progimnazijoje planą pateikia Savivaldybės krizės valdymo koordinatoriui;

8.6. plane numato šiuos veiksmus:

8.6.1. kreipimasi pagalbos į teritorinės policijos įstaigą, medicinos įstaigas, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyrių ir kitas institucijas (pagal poreikius);

8.6.2. parengia informaciją apie krizę ugdymo įstaigos bendruomenei ir/ar žiniasklaidai:

8.6.2.1. pateikia informaciją progimnazijai apie įvykį (pvz., per visuotinį bendruomenės narių susirinkimą, elektroninį dienyną, SMS žinutes, elektroninį pašta, skambučiais ir pan.);

8.6.2.2. rengiant pranešimus progimnazijos bendruomenei pateikia tik patvirtintus faktus ir informuoja apie priimtus sprendimus prevencijai ir intervencijai;

8.6.2.3. pranešimus, interviu ir komentarus apie krizinę situaciją progimnazija teikia žiniasklaidai suderinusi su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ugdymo įstaigą kuruojančiu skyriumi bei Rinkodaros ir komunikacijos skyriumi;

8.6.3. nustato progimnazijos bendruomenės grupes ar asmenis, kuriems reikalinga psichologinė, socialinė pedagoginė, socialinė ar kita pagalba, ir ją organizuoja;

8.6.4. konsultuoja bendruomenės narius individualiai ar grupėmis;

8.6.5. rengia pokalbius su ugdytiniais;

8.6.6. atlieka kitus reikiamus veiksmus;

8.7. progimnazijos komanda nuolat stebi, renka informaciją, vertina krizės valdymo procesą, prireikus koreguoja krizės valdymo ugdymo įstaigos veiksmų planą (priedas Nr.1);

8.8. progimnazijos komanda, įgyvendinus krizės valdymo ugdymo įstaigos numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus:

8.8.1. aptaria krizės įveikimą;

- 8.8.2. sustabdo krizės valdymo progimnazijoje aktyvius veiksmus;
- 8.8.3. per 5 darbo dienas nuo krizės įveikos informuoja Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ugdymo įstaigą kuruojantį skyrių apie krizės įveiką ir rezultatus;
- 8.8.4. užpildo krizės valdymo progimnazijoje ataskaitą ir ją pateikia Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ugdymo įstaigą kuruojančiam skyriui (3 priedas);
- 8.8.5. baigus aktyvius veiksmus 1–2 mėnesius tęsia rizikos grupės asmenų stebėjimą ir vertina situaciją bendruomenėje;
- 8.9. krizės paveiktos aukos ir jų artimieji informuojami apie psichologinės pagalbos galimybes, motyvuojami ir nukreipiami pagalbai;
- 8.10. progimnazijos komanda kartu su VGK numato krizių prevencijos renginių organizavimą ugdymo įstaigos bendruomenėje;
- 8.11. progimnazijos krizių valdymo komanda koordinuoja periodinį (kasmetinį) visų bendruomenės narių (pedagogų, kitų mokyklos darbuotojų, mokinių ir jų tėvų/globėjų) krizių valdymo žinių atnaujinimą.

III. SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

9. Bet kuris progimnazijos darbuotojas, sužinojęs apie mokinio, auklėtinio ar kito bendruomenės nario ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, turi informuoti ugdymo įstaigos psichologą arba jo nesant mokyklos socialinį pedagogą. Nesant šių specialistų Ugdymo įstaigoje, informuojamas Ugdymo įstaigos komandos vadovas arba VGK pirmininkas.

10. Progimnazijos komandos vadovas įvertina situaciją ir organizuoja tolesnę pagalbą, veiksmus suderindamas su VGK pirmininku.. Atsakingas VGK narys užpildo „Pagalbos teikimo vaikui esant savižudybės krizės grėsmei eigos lapą“ (2 priedas).

11. Kai įtariama, kad mokinys ketina nusižudyti, nedelsiant informuojami jo tėvai/globėjai ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais. Prireikus informuojamas Savivaldybės administracijos Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimo skyrius ir derinami veiksmai vaiko saugumui užtikrinti.

12. Esant savižudybės krizei, tęstinę pagalbą teikia psichikos sveikatos specialistai.

13. Apie kitų progimnazijos bendruomenės narių informavimą po mokinio savižudybės krizės ir jo įtraukimą į pagalbos procesą sprendžia įstaigos Krizių komanda kartu su mokiniu ir jo tėvais/globėjais.

14. Mokinio tėvams/globėjams atsisakius pagalbos mokiniui ar auklėtiniui, esančiam savižudybės krizėje, progimnazijos krizių komanda apie tokį atvejį informuoja Savivaldybės administracijos Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimo skyrių.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Visi pagalbą krizinėje situacijoje progimnazijai teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

16. Skundų nagrinėjimo tvarka:

16.1. skundai teikiami Administracijos direktoriui arba Savivaldybės krizės valdymo komandai;

16.2. gavus skundą per 3 darbo dienas sudaroma komisija skundui nagrinėti;

16.3. skundai nagrinėjami teisės aktų nustatyta tvarka.

17. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) supažindinami su šia tvarka, įkeliant ją į progimnazijos internetinę svetainę www.vilties.vilnius.lm.lt

VILNIAUS GEROSIOS VILTIES PROGIMNAZIJA KRIZIŲ VALDYMO VEIKSMŲ PLANAS

1. Progimnazijos bendruomenės narys, gavęs informaciją apie krizę progimnazijoje, nedelsdamas **informuoja Progimnazijos komandos vadovą, direktorę mob.tel. 8 614 14956**

(vardas, pavardė, kontaktinis telefono nr.)

Jam nesant, **jo įgaliotą atstovą, direktoriaus pavaduotoją ugdymui, kuriojanti VGK mob.tel. 8 676 88417**

(vardas, pavardė, kontaktinis telefono nr.)

2. Progimnazijos komandos vadovas susisieikia su nukentėjusiojo asmens artimaisiais ir (ar) policija

patikslina krizės faktus (kas, kur ir kada įvyko) ir informaciją, kuri galėtų būti pateikta Progimnazijos bendruomenei.

3. Progimnazijos komandos vadovas nedelsdamas sušaukia Progimnazijos komandos ir VGK posėdį.

Progimnazijos komandos narių vardai, pavardės, telefono nr., funkcijos krizės valdymo metu:

- **direktoriaus pavaduotojas ugdymui, kuriojantis VGK** - narys ir VGK pirmininkas, komandos vadovui nesant, pavaduoja vadovą, mob.tel. 8 676 88417;

- **direktoriaus pavaduotojas ūkiui** - narys, atsakingas už Civilinę saugą, mob.tel. 8 691 01283;

- **sveikatos priežiūros specialistas** - narys, atsakingas už pirmos pagalbos organizavimą, mob.tel. 8 657 49275;

- **psichologai** - nariai, atsakingi už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą;

- **socialiniai pedagogai** - nariai, atsakinga už saugumo priemonių organizavimą;

- **direktoriaus pavaduotojas ugdymui** – narė (-ys), atsakinga (-as) už komunikaciją, mob.tel. 8 687 27583.

4. Progimnazijos komandos vadovas informuoja apie krizę Progimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyrių, Vilniaus miesto pedagoginę psichologinę tarnybą ar kitas institucijas.

5. Progimnazijos komanda kartu su VGK posėdžio metu aptaria šiuos klausimus (priklausomai nuo konkrečios krizės situacijos posėdžio darbotvarkė gali būti papildyta įtraukiant kitus aktualius klausimus arba sutrumpinta, jei kai kurie klausimai neaktualūs konkrečios krizės situacijoje):

5.1. Įvertina krizės paveiktų asmenų grupes (kurie Progimnazijos bendruomenės nariai gali būti labiausiai paveikti);

Labiausiai krizės paveiktos asmenų grupės:

.....
.....

5.2. Įvertina turimus psichologinės pagalbos Progimnazijos resursus, jei jų nepakanka, kreipiamasi į psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir informuoja Progimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją.

Psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) vardas, pavardė, telefono Nr., el. paštas: Vilniaus miesto **pedagoginės psichologinės tarnybos direktorė** tel. (8 5) 2650912, el. paštas rastine@ppt.vilnius.lm.lt

5.3. Sutaria, kokia informacija apie krizę ir jos valdymo veiksmus bus pateikiama atskiroms Progimnazijos bendruomenės grupėms (mokiniam, tėvams (globėjams, rūpintojams), gimnazijos darbuotojams, žiniasklaidai). Taip pat sutaria, kas, kada ir kokia forma pateiks parengtą informacinį tekstą;

5.4. Esant būtinybei sprendžia apie papildomų civilinės saugos ir (ar) greitosios medicinos pagalbos priemonių reikalingumą (policijos ir (ar) priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, greitosios medicinos pagalbos iškvietimą (**bendrosios pagalbos telefonu 112**);

5.5. Svarsto būtinybę informuoti apie krizę kitas įstaigas ar institucijas (pvz., Vaiko teisių apsaugos skyrių, kitas švietimo įstaigas, kurias gali paveikti krizė ar kt.) ir bendradarbiauti su jomis organizuojant ar vykdant krizės valdymo veiksmus;

5.6. Mirties atveju aptaria dalyvavimą laidotuvėse (visi progimnazijos bendruomenės nariai turi būti informuoti apie laidotuvių laiką ir vietą; laidotuvėse dalyvauja tik norintys progimnazijos bendruomenės nariai);

5.7. Atsižvelgus į konkrečios krizės aplinkybes ir remiantis posėdžio metu priimtais sprendimais kartu su VGK, rekomenduotinai konsultuojantis su Progimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, tikslina preliminarų krizės valdymo veiksmų planą;

5.8. Numato kito Progimnazijos komandos posėdžio vietą ir laiką.

6. Apie krizę informuojama Progimnazijos bendruomenė.

7. Labiausiai nukentėjusiems asmenims teikiama psichologinė ir (ar) kita pagalba.

8. Pasirūpinama, kad visiems Progimnazijos bendruomenės nariams būtų prieinama informacija apie psichologinės pagalbos galimybes.

9. Mokinio ar kito bendruomenės nario mirties atveju pasirūpinama, kad jo vardas, pavardė būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių, pasirūpinama mirusiojo daiktais.

10. Progimnazijos komanda reguliariai aptaria krizės valdymo veiksmų eigą, veiksmingumą, prireikus keičia, koreguoja krizės valdymo veiksmų planą.

**PAGALBOS TEIKIMO VAIKUI ESANT SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS GRĖSMEI EIGOS
 LAPAS**

Įvykio

pobūdis/aprašymas:.....

.....

.....

..

.....

Kas

informavo:.....

.....

Kada:.....

Data, laikas	Specialistas	Veiksmai

KRIZĖS VALDYMO UGDYMO ĮSTAIGOJE ATASKAITA

Ugdymo
įstaiga:.....

Traumuojantis įvykis: data, įvykio
pobūdis.....
.....

Informacijos apie įvykį šaltinis (kas informavo apie
įvykį?).....

Kada ir kokias įstaigas ugdymo įstaiga informavo apie
įvykį:.....

Pagalbos teikėjai:.....

Aktyvios pagalbos teikimo pradžia:.....

Aktyvios pagalbos teikimo pabaiga:.....

Pagalbos priemonės/veiksmai bendruomenei:

	Aprašymas
Informacijos apie įvykį tikslinimas, pranešimų rengimas ir platinimas, situacijos ugdymo įstaigoje įvertinimas, pirminis pagalbos gavėjų ir teikėjų nustatymas, nuolatinis situacijos stebėjimas, pagalbos priemonių tikslinimas	
Mokiniam (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Tėvams (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Ugdymo įstaigos kolektyvui (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Sunkumai teikiant pagalbą	